

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De charitate. Cap. XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

prehendere, vel stabiliter in summo gradu
semper inanere: sed pro modo viæ perfectus
quis dicitur respectu inferiorum.

De charitate.

CAP. XXIII.

CHARITAS, est ordinata & magna vo-
luntas seruiendi Deo, placēdi Deo, fruen-
di Deo. Caritas, dilectio Dei, & amor idem
sunt. Tamen beatus Bernardus distinguit eo-
dicens, Magna ad Deum voluntas amor est:
sed cum lactatur à gratia, dilectio est: cum ve-
rò fruitur cui adhæret Deo, caritas est.] Di-
ligere debemus Deum super omnia propter
tria, quia bonus est in se, nec tantummodo bo-
nus, sed etiam ipsa bonitas est, quia nihil me-
lius vel cogitari vel esse potest: & quo omne
quod aliquo modo bonū est, bonū est. Si enim
omne quod bonum est, diligendum est in-
quantum bonum, ille qui summè bonus est &
infinite bonum est, summè & si possibile
esset in infinite, diligendus est, iuxta meri-
tum dignitatis eius. Item, quia ipse prior dile-
xit nos, & plus diligit nos quàm nos ipsi nos.
Ille enim qui infinite est, & cui non est aliud
esse quàm amare, quia ipse Deus caritas est,
diligit nos pauperes & viles & miseros: & di-
lexit ab æterno nondum existentes, nondum
eum diligentes, imò & nescientes & resisten-
tes & offendentes ipsum: & ideo iustum est
nos eum vicissim diligere ex omni quod su-
mus, & scimus & possumus: vt saltem cum exi-
gua mensura nostræ possibilitatis, fideliter re-
metiamur ei diligendo, cuius magnitudinis
non est finis. Tertio propter eiusdem dilectio-
nis multiplicem effectum, qui cognoscitur in
beneficiis eius: quia non sufficit ei diligere solo

Charitas.
Dilectio.
Amor.

Bern. ep. ad
fratres de
monte Dei,
paulo post
med.

Deus dili-
gendus su-
per omnia.

1. 20. 2. 10.

R s affe-

*Hom 30.
in Euang.*

*Dilectio
nostra in
quibus
consistat.*

*Voluntas
pro facto
reputatur.*

Gregorius: Probatio namque dilectionis, ex-
hibitio est operis.] De quibus beneficiis modo
non prosequimur causa prolixitatis, alterius
temporis oportunitatem ad hoc expectantes.
Dilectio autem nostra in tribus consistit, in
voluntate, in opere, in affectu. Voluntas infor-
mata à ratione, consentit eius consilio ut velit
bonum : & ne otiosa sit voluntas, progreditur
in actum boni operis, omnem familiam im-
perio suo subiectam in adiutorium invocans,
scilicet membrorum corporis, sensuum, & co-
gitationum : siue ad promovendum bonum,
siue ad remouendum malum. Cumque hoc
fideliter fecerit, quasi pro remuneratione vel
releuatione laboris, ex usu exercitij suscitatur
etiam ei affectus in solatium, à gratia demul-
cente sua dulcedine affectum: ut iam non tan-
tum ex instinctu rationis velit bonum, & cum
conatu laboris illud agat, sed etiam ex deside-
rio optet, & per affectum amplectatur & dili-
gat, & contrarium illi odiat & horreat & fugiat,
id est malum. Et hæc est verè sanitas volunta-
tis, cum non tantum ex instinctu rationis co-
git se ad volendum bonum vel faciendum, aut
nolendum aut vitandum malum : sed etiam
ex affectu & desiderio mentis amplectitur bo-
num & odit malum. Et hæc est virtus & mens
bona, de qua Philosophi multa dixerunt, sed
utinam verè cognouissent eam. Voluntas quan-
doque sine opere, sufficit ad meritum & debi-
tum, ubi facultas & oportunitas operis non
subest, verbi gratia: Pauper libenter sabueni-
ret pauperi, sed non habet unde : diues etiam
quandoque libenter id faceret, sed non habet
cui: vtriusque ergo voluntas tunc pro facto
reputatur. Si autem facultas operis & oportu-
nitas subesset, & non sequeretur effectus
operis,

operis, tunc non sufficeret voluntas: quia nec voluntas esset cum posset quod expedit perficere, & noller. Quantum enim vis, tantum facis quod expedit cum potes: sed si non facis, non vis.

De virtutum connexione.

CAP. XXI III.

L I C E T etiam multæ virtutes esse videantur, & inter se differentes, vt humilitas alia est quàm castitas, & patiētia alia est quàm misericordia, & sic de aliis; tamen quadam consideratione omnes vnum sunt: & ita quælibet non tantum cohæret, sed etiam in se alteri: vt qui vnam habeat, verè omnes habere dicatur in habitu etsi non actu. Quod ostendens Apostolus, ait: Caritas patiens est, benigna est; non emulatur; non agit perperam; non inflatur; non est ambitiosa; non querit quæ sua sunt, & cætera. Sicut enim Deus est vnum simplex & perfectissimum bonum, in quo est omne bonum perfectè, & cui nullum bonum deest: ita charitas est vna virtus in se omnem habens virtutem: sed propter diversos effectus eius, ex diversis intrinsecis occasionibus & actionibus, vel causis illatis, quibus se vel contra malum opponit, vel ad bonum extendit, diuersa officia vel nomina sortitur. Virtus enim secundum Augustinum est amor ordinatus: videlicet vt amet solùm quod debet, & quantum debet. Quantum verò amas aliquid, tantum odis & fugis eius contrarium vbi potes. Caritas ergo cum se extendit ad diligendum Deum, dilectio Dei dicitur: cum ad proximum, dicitur dilectio proximi. Cum eius miseræ comparitur, misericordia appellatur. Cum eius bono congaudet,

Virtutes
conne-
xæ,
vna chari-
tas.

1. Cor. 13.

4.

lib. 15. de
ciuit. c. 23.

Charitas,
varia sor-
titur no-
mina, pro-
pter effe-
ctus diuer-
sos.